

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ПРИРОДНОГО, СОЦІАЛЬНОГО ТА ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

× **Цілі:**

- × **ДОСЯГТИ** розуміння учнями надзвичайних ситуацій та їх впливу на людину;
- × **ДОВЕСТИ** класифікацію НС залежно від характеру їх виникнення, за масштабом наслідків і галузевою ознакою;
- × **ВИКЛАСТИ** вплив НС на довкілля і безпеку життєдіяльності людини через їх уражаючі фактори.

Надзвичайна ситуація (НС) — порушення нормальних умов життя і діяльності людей на об'єкті або території, спричинене аварією, катастрофою, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, великою пожежею, застосуванням засобів ураження, що призвели або можуть призвести до людських і матеріальних втрат.

Небезпечна подія - аварія, катастрофа, стихійне лихо, епідемія, велика пожежа, застосування засобів ураження або інше під час якої порушені нормальні умови життєдіяльності людей, представляє собою загрозу життю та здоров'ю людей чи заподіяння матеріальних збитків.

Класифікація НС залежно від причин (загроз):

природного характеру

техногенного характеру

соціально-політичного характеру

воєнного характеру

Надзвичайні ситуації, залежно від обсягів заподіяних збитків, технічних і матеріальних ресурсів, необхідних для їх ліквідації, можуть бути:

державного рівня;

регіонального рівня;

місцевого рівня;

об'єктового рівня.

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОГО РІВНЯ

це надзвичайна ситуація, яка розвивається на території двох та більше областей (Автономної республіки Крим, міст Києва та Севастополя) або загрожує транскордонним перенесенням, а також у разі, коли для її ліквідації необхідні матеріали і технічні ресурси в обсягах, що перевищують власні можливості окремої області (Автономної республіки Крим, міст Києва та Севастополя), але не менше 1% обсягів видатків відповідного бюджету.

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РІВНЯ

це надзвичайна ситуація, яка розвивається на території двох або більше адміністративних районів (міст обласного значення), Автономної республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя або загрожує перенесенням на територію суміжної області, а також у разі, коли для її ліквідації необхідні матеріальні і технічні ресурси в обсягах, що перевищують власні можливості окремого району, але не менше 1 % обсягів видатків відповідного бюджету.

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ МІСЦЕВОГО РІВНЯ

це надзвичайна ситуація, яка виходить за межі потенційно-небезпечного об'єкта, загрожує поширенням самої ситуації або її вторинних наслідків на довкілля, сусідні населені пункти, інженерні споруди, а також у разі, коли для її ліквідації необхідні матеріальні і технічні ресурси в обсягах, що перевищують власні можливості об'єкта. До місцевого рівня також належать всі надзвичайні ситуації, які виникають на об'єктах житлово-комунальної сфери та інших, що не входять до затверджених переліків потенційно-небезпечних об'єктів.

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ ОБ'ЄКТОВОГО РІВНЯ АБО ЛОКАЛЬНА

це надзвичайна ситуація, яка не підпадає під зазначені вище визначення, тобто така, що розгортається на території об'єкта або на самому об'єкті, її наслідки не виходять за межі об'єкта або його санітарно-захисної зони.

Надзвичайні ситуації природного характеру

Повінь

Буря

НС
природного
походження

Землетрус

Гроза

ГРОЗА - це грім і блискавка з дощем або градом. Під час грози зазвичай ще й сильний вітер.

БУРЯ - вітер великої руйнівної сили, який дме тривалий час. Бурю ще називають буревієм. Великої шкоди завдає буревій людині й природі: руйнує будівлі, лінії електропередач, ламає дерева.

ЗЕМЛЕТРУС – це коливання земної поверхні, що виникають унаслідок підземних поштовхів величезної сили.

Землетруси здебільшого виникають у гірській місцевості. На рівнинній місцевості вони бувають рідко і невеликої сили.

Під час слабкого землетрусу в будинках дзенькотить посуд, розгойдуються люстри, хитаються меблі... Під час сильних – пошкоджуються будинки: руйнуються дахи, обвалюються стелі, тріскаються стіни.

ПОВІНЬ – це розлиття річки при розтаванні снігу, льоду або від тривалих дощів і злив.

Найчастіше повені бувають у тих селах і містах, які розміщені на берегах річок. (Діти наклеюють малюнки на дошку)

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

- транспортні аварії (катастрофи) товарних і пасажирських потягів, річкових і морських вантажних судів, на магістральних трубопроводах;
 - пожежі, вибухи, загроза вибухів;
- аварії з викидом або загрозою викидів біологічно небезпечних, хімічно небезпечних і радіоактивних речовин тощо;
 - аварії на електростанціях;
 - аварії в комунальних системах життєзабезпечення: у каналізаційних системах, водопроводах, теплових мережах, очисних спорудах;
 - прориви гребель (дамб, шлюзів тощо) з утворенням хвиль прориву й катастрофічним затопленням.

АВАРІЇ НА ТРАНСПОРТІ

Будь-який транспортний засіб — це джерело підвищеної небезпеки. Людина, що скористалась послугами транспортного засобу, знаходиться в зоні підвищеної небезпеки. Це зумовлюється можливістю ДТП, катастрофами та аваріями поїздів, літаків, морських та річкових транспортних засобів, травмами при посадці чи виході з транспортних засобів або під час їх руху.

- ✘ Автомобільний транспорт. У світі щорічно внаслідок ДТП гине 250 тисяч людей і приблизно в 30 разів більша кількість отримує травми.
- ✘ Повітряний транспорт. У середньому щорічно в світі стається близько 60 авіаційних катастроф, в 35 з яких гинуть усі пасажери та екіпаж.
- ✘ Аналіз авіаційних катастроф у світовому масштабі показує, що загальний шанс на спасіння в авіакатастрофах при польотах на великих реактивних авіалайнерах значно вищий, порівняно з невеликими літаками.
- ✘ Залізничний транспорт. Пасажири залізничного транспорту також знаходяться в зоні підвищеної небезпеки. Зонами підвищеної небезпеки на залізничному транспорті є: залізничні колії, переїзди, посадочні платформи та вагони, в яких пасажери здійснюють переїзди.
- ✘ Перебуваючи на рятувальному плоті, шлюпці чи в воді, людина повинна намагатися подолати паніку, розгубленість, вірити в те, що її врятують. Така поведінка в екстремальних ситуаціях збільшує шанси людини на виживання.

Надзвичайні ситуації соціального характеру

**Викрадення
суден,
літаків**

**Встановлення
вибухових
пристроїв**

**НС
соціального
походження**

**Збройний
напад**

Надзвичайні ситуації соціального характеру — це ситуації, пов'язані з протиправними діями терористичного та антиконституційного спрямування: здійснення або реальна загроза терористичного акту (збройний напад, захоплення і затримання важливих об'єктів ядерних установ і матеріалів, систем з

Тероризм (від лат. *terror* – залякування) – це форма політичного екстремізму, застосування найжорстокіших методів насилля, включаючи фізичне вбивство людей для досягнення своїх цілей.

Надзвичайні ситуації природного характеру – це наслідки небезпечних геологічних, метеорологічних, гідрологічних, морських та прісноводних явищ, деградації ґрунтів чи надр, природних пожеж, змін стану повітряного басейну, інфекційних захворювань людей, сільськогосподарських тварин, масового ураження сільськогосподарських рослин хворобами чи шкідниками, зміни стану водних ресурсів та біосфери тощо.

Правила поведінки в школі при НС

- ✘ Почувши тривогу, учні встають біля своїх парт і за вказівкою учителя залишають по одному класну кімнату і йдуть розміреним кроком до місця зібрання, завершує ходу учитель із класним журналом.
- ✘ Діти із одного класу йдуть униз сходами (по одному) тільки з одного боку, залишаючи зліва прохід для рятувальних команд. Забороняється бігти і обганяти один одного.
- ✘ Усі хто не був присутнім у класі під час сигналу тривоги (був в учительській, коридорі, туалеті і т.п.) повинен негайно йти на місце зібрання і приєднатися до свого класу.
- ✘ За необхідності організувати пошук людей, яких не виявили на місці зібрання.

- ✘ Нікому не дозволяється повертатися в будівлю (за одягом, грошима, коштовними речами) поки не буде дозволено директором школи.
- ✘ На місці зібрання кожен клас займає суворо визначене місце і перебуває там, не розіходячись.
- ✘ Серед усіх евакуйованих, що зібралися у пункті збору, проводять перекличку (за класним журналом) щоб з'ясувати, чи всі евакуювались зі школи.
- ✘ **РОЗМОВИ І СМІХ ПІД ЧАС ЕВАКУАЦІЇ ПОВИННІ БУТИ ЗАБОРОНЕНІ** (щоб було чути необхідні вказівки).